

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавног предузећа „Противградна превентива Републике
Српске“ а. д. Градишка
за период 01.01-31.12.2016. године**

Број: РВ062-17

Бања Лука, 09.11.2017. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	10
	4. Набавке.....	12
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	12
	6. Финансијски извјештаји.....	13
	6.1. Биланс успјеха	13
	6.1.1. Приходи.....	13
	6.1.2. Расходи	15
	6.1.3. Финансијски резултат.....	16
	6.2. Биланс стања.....	16
	6.2.1. Актива	16
	6.2.1.1. Нематеријална средства.....	16
	6.2.1.2. Некретнине и опрема.....	17
	6.2.1.3. Дугорочни финансијски пласмани	18
	6.2.1.4. Залихе.....	18
	6.2.1.5. Краткорочна потраживања и готовина	19
	6.2.2. Пасива.....	20
	6.2.2.1. Капитал.....	20
	6.2.2.2. Обавезе.....	20
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	23
	6.3. Временска неограниченост пословања	23
	6.4. Биланс новчаних токова	23
	6.5. Напомене уз финансијске извјештаје	24

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду, Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине и Извјештај о промјенама на капиталу са стањем на дан 31. децембар 2016. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2016. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза није у потпуности обављен у складу са члановима: 4. став (3), 12. став (1) тачка 2), 20. став (1) тачка б) и 4. став (3) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6.1.1. извјештаја:

Усљед погрешне класификације потцијењени су приходи из намјенских извора финансирања у износу од 33.255 КМ, а прецијењени финансијски приходи у износу од 15.557 КМ и остали приходи (добити по основу продаје учешћа у капиталу и дугорочних хартија) у износу од 17.698 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Извршен је погрешан обрачун амортизације опреме за 2016. г., што је имало за посљедицу потцијењене трошкове амортизације у износу од 43.353 КМ, а прецијењену позицију нето добитка, за исти износ.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.5. извјештаја:

Није вршена процјена наплативости потраживања у складу са параграфима 58 и 59 МРС 39 – Финансијски инструменти признавање и одмјеравање и чланом 22. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама. Такође,

евидентирање сумњивих и спорних потраживања од купаца у земљи није вршено у складу са чланом 14. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.2. извјештаја:

На позицији краткорочних кредита у земљи евидентиран је дио дугорочних кредита који доспијева за плаћање до једне године, што није у складу са чланом 30. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, чиме су краткорочни кредити у земљи више исказани за износ од 1.713.010 КМ, а дио дугорочних кредита који доспијева за плаћање до једне године мање за исти износ.

У оквиру пасивних временских разграничења евидентирани су примљене донације у износу од 3.692.281 КМ, што није у складу са чланом 28. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, јер се ради о донацијама које се евидентирају као дугорочно разграничени приходи и донације.

Као што је наведено под тачком 6.2.3. извјештаја:

У ванбилансној евиденцији нису евидентирани, неискоришћени одобрени кредит у износу од 150.500 КМ и примљени и дати инструменти обезбјеђења (гаранције банке и мјенице), што није у складу са чланом 62. и 63. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.3. извјештаја:

ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка није, у складу са параграфима 25 и 26 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, извршило процјену способности Друштва да настави да послује у неограниченом трајању, у смислу сталности пословања.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја:

Биланс новчаних токова није сачињен у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Приливи готовине из пословних активности су потцијењени за износ од најмање 1.864.591 КМ, а одливи готовине из пословних активности прецијењени за износ од најмање 2.287.212 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.5. извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не пружају на потпун и систематичан начин додатне информације и објелодањивања у складу са захтјевима параграфа 112. МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја и захтјевима осталих Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Скретање пажње

Не изражавајући даље резерву на дато мишљење скрећемо пажњу на наведено под тачком 6.1.1. извјештаја:

Код Друштва је евидентан проблем наплате накнаде од физичких и правних лица који су власници, корисници или уживаоци обрадивог пољопривредног замљишта, која је прописана Законом о противградној заштити. Промјене механизма наплате напријед наведене накнаде, од стране Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, имале су утицај на смањење наплате исте, што може утицати на обезбјеђење средства за потребе функционисања система противградне заштите Републике Српске, као и финансирање и имплементацију Пројекта „Успостављање

техничко метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2016. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаног у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје. Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја. Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене. Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта

ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 09.11.2017. године

В.д. главног ревизора

Јово Радукић с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка за 2016. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка за 2016. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка није донијело петогодишњи и годишњи програм пословања, како је то дефинисано члановима 7. и 8. Закона о противградној заштити.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Члановима Надзорног одбора исплаћиване су накнаде трошкова за коришћење сопственог аутомобила, иако овакви издаци нису предвиђени Закључком Владе Републике Српске и Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.1. извјештаја:

ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка није одлучивало о распореду добити за 2016. годину, како је прописано чланом 36. Закона о јавним предузећима.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговорно да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавног предузећа „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка.

Бања Лука, 09.11.2017. године

В.д. главног ревизора

Јово Радукић с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручујемо директору да обезбиједи да се:

- 1) донесу нова и ажурирају и ускладе постојећа интерна акта у смислу општеприхваћених стандарда и смјерница интерне контроле, те да се иста примјењују;
- 2) годишњи попис врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 3) евидентирање прихода остварених из намјенских извора финансирања, обрачунате годишње амортизације грађевинских објеката и опреме, аванса за залихе и услуге, врши у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 4) изврши усаглашавање стања обавеза са Инвестиционом-развијном банком Републике Српске, по основу главнице, камате и затезне камате по сваком кредиту;
- 5) почетно признавање, накнадно одмјеравање финансијског лизинга и објелодањивање у Напоменама уз финансијске извјештаје врши у складу са МРС 17 – Лизинг;
- 6) евидентирање примљених донираних средстава врши у складу са чланом 28. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 7) евидентирање лизинга и дијела дугорочних кредита који доспијева за плаћање до једне године врши у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 8) објелодањивања везана за резервисања врше у складу са захтјевима МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.
- 9) евидентирање примљених и датих инструмента обезбјеђења врши у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 10) процјена способности Друштва да настави да послује у неограниченом трајању врши у складу са параграфима 25 и 26 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја;
- 11) Биланс новчаних токова сачињава у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 12) у Напоменама уз финансијске извјештаје изврши објелодањивање свих релевантних информација у складу са захтјевима Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручујемо директору да обезбиједи да се:

- 1) израда и усвајање петогодишњег и годишњег програма пословања врши у складу са члановима 7. и 8. Закона о противградној заштити;
- 2) обрачун и исплата накнада трошкова за коришћење сопственог аутомобила члановима Надзорног одбора усклади са Закључком Владе Републике Српске и Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- 3) о распореду добити одлучује у складу са одредбама Закона о јавним предузећима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о противградној заштити;
- Закон о јавним предузећима;
- Закон о привредним друштвима;
- Закон о доприносима пречишћен текст;
- Закон о посебном доприносу за солидарност;
- Закон о порезу на доходак;
- Закон о јавним набавкама;
- Статут ЈП „Противградна превентива Републике Српске;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- Одлука о висини накнада за финансирање система противградне заштите у Републици Српској;
- Општи колективни уговор;
- Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса;
- Правилник о примјени закона о порезу на доходак.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавно предузеће „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка (у даљем тексту: Друштво) је једночлано акционарско друштво у власништву Републике Српске. Друштво је правни сљедбеник ЈОДП „Противградна заштита Републике Српске“ Градишка. Уписано је у судски регистар код Окружног привредног суда у Бања Луци са сједиштем у Градишци. Обавља дјелатност од општег интереса у складу са Законом о противградној заштити („Службени гласник Републике Српске“, број: 39/03 и 110/08), а послови су од примарног интереса за биљну производњу, тј. заштиту материјалних добара изложених штетама од града, на простору од 750.000 хектара Републике Српске и дијелу Федерације Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ). Друштво се финансира средствима Републике Српске, јединица локалне самоуправе, правних и физичких лица која су власници, корисници или уживаоци обрадивих земљишних површина и правних лица чија је дјелатност осигурање и реосигурање имовине. Пословање врши преко рачуна отворених код пословних банака.

Друштво је доставило примједбе на нацрт извјештаја. Примједбе достављене у законом прописаном року су прихваћене у смислу преформулације дијела текста, а не измјене датог мишљења.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске није вршила до сада финансијску ревизију Друштва.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о организацији и систематизацији послова и радних задатака у Друштву од 11.09.2013. године, систематизовано је 19 радних мјеста са 25 извршилаца. Дана 19.07.2016. године донесен је нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова и радних задатака, којим су систематизована 23 радна мјеста са 31 извршиоцем. На дан 01.01.2016. г. у Друштву је било запослено 16 радника укључујући и директора, а на дан 31.12.2016. г. било је запослено 17 радника, заједно са директором, од којих је 16 радника запослено на неодређено вријеме.

У циљу успостављања функционалног система интерних контрола Друштво је донијело и сљедећа интерна акта: Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима, Правилник о набавци роба, вршења услуга и уступању радова у Друштву, Правилник о канцеларијском пословању, чувању и заштити архивске грађе, Правилник о употреби и чувању печата и штампилца, Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности, Правилник о јавим набавкама и Правилник о директном споразуму.

У функционисању система интерних контрола, као и интерним актима којим су дефинисане, утврђено је да постоје недостаци, грешке и неправилности, јер Друштво није:

- сачинило процедуре којима би се дефинисао начин и методологија планирања, што је имало за посљедицу кашњење при изради и усвајању плана пословања;
- донијело интерни акт којим се регулише коришћење средстава репрезентације;
- донијело интерни акт којим се утврђују нормативи просјечне потрошње горива за службена возила и процедуре за задужење и правдање утрешка горива;
- дефинисало правила за коришћење мобилних телефона за запослене;
- постојећим Правилником о рачуноводственим политикама дефинисало рачуноводствени третман финансијског лизинга;
- вршило правилно евидентирање пословних промјена везаних за отпис и искњижавање набавне вриједности грађевинских објеката и опреме;
- правилно евидентирало дате авансе за залихе и услуге на позицију дати аванси за залихе и услуге осталим лицима, тј. у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број: 106/15);
- правилно вршило евидентирања преноса дугорочних кредита у земљи на позицију дугорочних кредита који доспијевају за плаћање до једне године;
- евидентирало обрачун годишње амортизације грађевинских објеката и опреме у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;

Такође, попис није обављен у потпуности у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16) и то:

- није извршен попис потраживања и обавеза (члан 4. став 3);
- није извршено усклађивање књиговодственог стања свих потраживања и обавеза са стварним стањем (члан 12. став 1. тачка 2.);
- извјештај пописне комисије не садржи податке о стручној и професионалној квалификацији и о радном ангажману чланова пописних комисија, члан 20. став (1) тачка б);
- нису пописана примљена и дата средства обезбјеђења, тј. мјенице и банкарске гаранције (члан 4. став 3).

Статутом Друштва, тј. члановима 30 и 31 предвиђено је формирање Одбора за ревизију и Одјељења за интерну ревизију у складу са Законом о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/04 и 78/11). Скупштина предузећа није формирала Одбор за ревизију, а Правилником о организацији предузећа и систематизацији радних мјеста није предвиђено Одјељење за интерну ревизију.

Због свега напријед наведеног, као и у даљем дијелу текста, систем интерних контрола није успостављен на начин да у потпуности обезбиједи истинито и фер извјештавање и потпуну усклађеност пословања са важећим законима.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се успостави ефикаснији систем интерних контрола којим ће се обезбиједити истинито и фер извјештавање, односно да се:

- **донесу, ажурирају и ускладе постојећа интерна акта у смислу општеприхваћених стандарда и смјерница интерне контроле и да се исти примјењују;**

- **годишњи попис врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Друштво је донијело годишњи план набавки за 2016. г. и планирало средства у укупном износу од 716.100 КМ без ПДВ-а и то за набавке роба (613.100 КМ) и набавке услуга (105.700 КМ).

Покренуто је и проведено 37 поступака јавних набавки реализоване вриједности од 603.162 КМ (без ПДВ-а). Проведен је један отворени поступак чија је реализована вриједност у износу од 518.294 КМ, четири конкурентска захтјева реализоване вриједности од 27.256 КМ, 32 директна споразума реализоване вриједности од 57.612 КМ. Највећи дио проведених набавки односи се на набавке везане за набавку противградних ракета (518.295 КМ) и набавку горива (17.500 КМ).

Код испитаних јавних набавки, нису утврђене материјално значајне неправилности и неусклађености у односу на одредбе Закона о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, број: 39/14), као ни у провођењу одредби из закључених уговора.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Полазна основа за активности планирања пословања Друштва је Закон о противградној заштити којим је уређена организација система противградне заштите, тј. обавезе носиоца послова противградне заштите, начин финансирања те друга питања.

Приједлог програма рада и финансијски план за 2016. г. усвојен је од стране Надзорног одбора 10.02.2016. г. а Програм рада и финансијски план за 2016. г. од стране Владе Републике Српске, тј. Скупштине Друштва, усвојен је дана 21.04.2016. г.

Приходи су планирани у износу од 2.394.172 КМ и највећим дијелом односе се на приходе из намјенских извора финансирања, док су финансијска средства за реализацију Пројеката „Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“ планирана у износу од 5.000.000 КМ и средства за отплату кредита у износу од 1.600.000 КМ.

Укупни расходи планирани су у износу од 8.994.165 КМ. Односе се на текуће трошкове у износу од 2.012.335 КМ, средства за отплату кредита 1.955.806 КМ и капиталне расходе у износу од 5.026.024 КМ.

Друштво није донијело петогодишњи и годишњи програм пословања како је то дефинисано члановима 7. и 8. Закона о противградној заштити.

Такође, нису донесене процедуре којима би се дефинисао начин и методологија планирања, што има за посљедицу кашњење при изради и усвајању плана пословања. Потребно да Друштво сачини исте, како би план пословања био усвојен прије почетка пословне године за коју се доноси.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се израда и усвајање петогодишњег и годишњег програма пословања врши у складу са члановима 7. и 8. Закона о противградној заштити.

6. Финансијски извјештаји

6.1. Биланс успјеха

6.1.1. Приходи

Приходи су исказани у укупном износу од 2.221.569 КМ и виши су за 12% у односу на претходну годину. Највећим дијелом односе се на пословне приходе (1.537.046 КМ), финансијске приходе (15.858 КМ) и остале приходе (667.634 КМ).

На основу Закона о противградној заштити Републике Српске и Одлуке Владе Републике Српске о висини накнаде за финансирање система противградне заштите у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 16/10, 61/11, 47/13 и 24/14), систем противградне заштите финансирају:

- Република Српска, са 2,5 % од средстава за подстицај развоја пољопривреде и села,
- јединице локалне самоуправе на основу уговора, који исте закључују са овим јавним предузећем,
- правна лица, чија је дјелатност осигурање и реосигурање имовине и лица у висини од 0,25% од укупног прихода оствареног по завршном рачуну за претходну годину и
- физичка и правна лица, која су власници, корисници или уживаоци земљишних површина у висини од 1,8 КМ по регистрованом хектару обрадивог пољопривредног земљишта.

Пословни приходи исказани су у укупном износу од 1.537.046 КМ и нижи су за 20% у односу на претходну годину, а у укупним приходима учествују са 69%. Односе се на приходе из намјенских извора финансирања (1.527.256 КМ) и остале приходе по другим основама (9.789 КМ).

Приходи из намјенских извора финансирања чине приходи од Буџета Републике Српске у износу од 600.000 КМ, приходи од јединица локалних самоуправа Републике Српске у износу од 585.156 КМ, Брчко Дистрикта БиХ у износу од 81.090 КМ, Општине Градачац Федерација БиХ у износу од 74.963 КМ и накнаде за противградну заштиту у износу од 186.047 КМ (осигуравајућа друштва 163.647 КМ и правна и физичка лица 22.400 КМ).

У ревидираној години закључени су уговори о обављању послова противградне заштите са 24 локалне управе у БиХ, од чега са 22 у Републици Српској, једном у Федерацији БиХ, те са Брчко Дистриктом БиХ.

У току последње четири године код Друштва је евидентан проблем наплате накнаде од физичких и правних лица који су власници, корисници или уживаоци обрадивог пољопривредног земљишта, која је прописана Законом о противградној заштити. Укидањем механизма наплате, напријед наведене накнаде, који је успостављен у 2012. г. од стране Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, гдје је министарство Правилником о условима и начину остваривања новчаних подстицаја прописало да право на подстицајна средства не могу остварити корисници који нису уплатили накнаду за противградну заштиту (те године остварен проценат наплате преко 80%), имало је за резултат нагли пад наплате наведене накнаде. Тако је у 2013. г. наплаћено око 32%, у 2014. г. 21,59%, 2015. г. 17,89%, а у 2016. г. 19,40%. Такође, не функционише ни механизам наплате принудним путем, који је надлежност Пореске управе, тако да је у задњих шест година, од укупно планираних 1.520.951 КМ, из

овог извора финансирања наплаћено 528.158 КМ, односно 35%, што указује на чињеницу да је до сада остало не наплаћено преко 800.000 КМ.

Напријед наведено има за послједицу да Друштво не успијева обезбиједити планирана средства за редован рад, тј. функционисање система противградне заштите Републике Српске, као и финансирање, тј. имплементацију Пројекта „Успостављање техничко метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“. Неопходно је да Друштво заједно са Министарством финансија Републике Српске - Пореска управа и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, а у складу са чланом 15. став (1) Закона о противградној заштити и тачком VIII Одлуке Владе Републике Српске о висини накнаде за финансирање система противградне заштите у Републици Српској, пронађу ефикаснији начин наплате и контроле потраживања од физичких и правних лица који су власници, корисници или уживаоци обрадивих земљишних површина.

Остали приходи по другим основама исказани су у износу од 9.789 КМ и односе се на приходе евидентирание на основу извјештаја Министарства финансија о проведеној мултилатералној компензацији и додатној мултилатералној компензацији.

Финансијски приходи исказани су у износу од 15.858 КМ. Односе се највећим дијелом (15.557 КМ) на приходе евидентирание на основу Записника о обрачуна и поравнању више и погрешно уплаћених јавних прихода унесених у апликацију Пореске управе закључно са 13.12.2016. г. тј. на погрешно уплаћене приходе по основу накнаде за противградну заштиту.

Евидентирање наведених прихода на групи рачуна – финансијски приходи, није у складу са чланом 53. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и исте је требало исказати на групи рачуна - приходи из намјенских извора финансирања, јер се ради о приходима оствареним по основу накнаде за противградну заштиту. Због напријед наведеног прихода из намјенских извора финансирања мање су исказани за износ од 15.557 КМ, а за исти износ више су исказани остали финансијски приходи.

Остали приходи исказани су у износу од 667.634 КМ. Чине их приходи од укидања дугорочних резервисања у износу од 649.936 КМ и добици по основу продаје учешћа у капиталу и дугорочних хартија од вриједности у износу од 17.698 КМ.

Друштво је у претходном периоду и у току 2016. г. извршило резервисање за куповину противградних ракета, тј. за трошкове који треба да настану да би Друштво пословало у будућности. Наведени трошкови ниси испуњавали критеријуме да би били признати као резервисање (параграфи 14 и 18 МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина), те су иста укинута и оприходована у износу од 649.936 КМ.

Приходи који су настали измирењем обавеза пореских обвезника за накнаде противградне заштите путем обвезника Републике Српске, евидентирани су на рачуну добици по основу продаје дугорочних хартија од вриједности (17.698 КМ), што није у складу са чланом 53. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Исте је требало исказати на рачуну - приходи из намјенских извора финансирања, јер се ради о приходу оствареном по основу измирења обавеза накнаде за противградну заштиту. Због напријед наведеног прихода из намјенских извора финансирања мање су исказани за износ од 17.698 КМ, а за исти износ више су исказани остали приходи, тј. позиција добици по основу продаје учешћа у капиталу и дугорочних хартија.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се евидентирање прихода остварених из намјенских извора финансирања врши у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.1.2. Расходи

Расходи су исказани у укупном износу од 2.038.435 КМ и виши су за 4% у односу на претходну годину. Чине их пословни расходи у износу од 1.954.332 КМ и остали расходи у износу од 13.968 КМ.

Пословни расходи исказани су у укупном износу од 1.954.332 КМ и у односу на претходну годину већи су за 26.525 КМ, а у укупним расходима учествују са 96%. Односе се највећим дијелом на трошкове материјала, трошкове зарада накнада зарада и остале личне расходе, трошкове производних услуга, трошкове амортизације и резервисања и нематеријалне трошкове.

Трошкови материјала исказани су у износу од 492.918 КМ. Највећим дијелом односе се на набавку противградних ракета (454.440 КМ), трошкове режијског материјала (18.595 КМ) и трошкове горива и енергије (19.881 КМ) који се односе на трошкове нафтних деривата (17.595 КМ), трошкови угља и дрвета (1.485 КМ) и трошкове електричне енергије (929 КМ). Друштво није утврдило норматив просјечне потрошње горива за службена возила, као ни процедуре за задужење и правдање утрошка горива.

Трошкови зарада, накнада зарада и остали личних расходи исказани су у износу од 887.268 КМ и виши су у односу на прошлу годину 4%. Односе се на трошкове бруто зарада и накнада зарада запослених (449.450 КМ), трошкове бруто накнада члановима управе и Надзорног одбора (90.547 КМ), трошкове награде и помоћи запосленима (21.692 КМ), трошкове запослених на службеном путу (13.623 КМ) и трошкове бруто осталих личних расхода (311.955 КМ), од којих се износ од 287.960 КМ односи на Уговоре о ангажовању лица (стрелаца) у одбрани од елементарне непогоде проузроковане вишом силом. Укупан број ангажованих лица по основу уговора је 208 из 24 града/општине.

Члановима Надзорног одбора исплаћиване су накнаде трошкова за коришћење сопственог аутомобила, иако овакви издаци нису предвиђени Закључком Владе Републике Српске бр. 04/1- 012-2-351/11 од 03.03.2011. г. и Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске. Наведеном уредбом уређена је врста и висина накнада за службена путовања запослених у јавном сектору Републике Српске.

Остали лични расходи односе се на отпремнине за одлазак у пензију (9.610 КМ), једнократне новчане помоћи запосленим (2.424 КМ), дневнице за службена путовања (2.060 КМ), накнаде за коришћење сопственог возила у пословне сврхе (1.542 КМ), трошкове превоза радника на посао и са посла (14.977 КМ) и уговоре о дјелу (2.900 КМ).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 42.598 КМ и већи су у односу на прошлу годину за 5.035 КМ. Односе се на трошкове транспортних услуга (14.962 КМ), трошкове услуга одржавања (21.650 КМ), трошкове закупа (1.937 КМ), трошкове рекламе и пропаганде (2.534 КМ) и трошкове осталих услуга (1.512 КМ). Највећи дио производних услуга односи се на трошкове ПТТ услуга (10.674 КМ). Друштво није дефинисало правила за коришћење мобилних телефона и права на коришћење услуга мобилне телефоније кроз службену ВПН мрежу.

Трошкови амортизације и резервисања исказани су у износу од 480.654 КМ. Трошкови амортизације исказани су у износу од 36.753 КМ, а из разлога софтверске природе Друштво је обрачунало мањи износ амортизације опреме за

2016. г. у износу од 43.353 КМ, те на тај начин потцијенило трошкове амортизације, а прецијенило позицију добитка за наведени износ (образложено под тачком 6.2.1.2).

Трошкови резервисања (443.900 КМ) односе се на резервисања за трошкове противградних ракета у износу од 214.000 КМ, који нису задовољавали критеријуме да би били признати као резервисање (детаљније образложено под тачком 6.1.1) и остали дио трошкова резервисања у износу од 229.900 КМ који се односи на трошкове резервисања по основу судских спорова.

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) исказани су у износу од 49.545 КМ и нижи су у односу на прошлу годину за 20%. Односе се највећим дијелом на трошкове непроизводних услуга (15.500 КМ), трошкове репрезентације (9.639 КМ), трошкове премија осигурања (5.854 КМ) и трошкове платног промета (3.831 КМ).

Друштву није донијело интерни акт којима се регулише коришћење средстава репрезентације, те за поједине рачуне настале на основу исте није могуће утврдити да ли се ради о расходима насталим у те сврхе.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се:

- **утврде нормативи потрошње горива за службена возила и процедуре везане за задужење и правдање утрошка горива;**
- **обрачун и исплата накнада трошкова за коришћење сопственог аутомобила члановима Надзорног одбора усклади са Закључком Владе Републике Српске и Уредбом о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;**
- **дефинишу правила за коришћење мобилних телефона за запослене у складу са Закључком о измјени Закључка Владе Републике Српске и Смјерницама за примјену Закључка, односно дефинисање права на коришћење услуга мобилне телефоније кроз службену ВПН мрежу;**
- **донесе интерни акт којим би се дефинисала сврха и начин располагања средствима репрезентације.**

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха укупни приходи исказани су у износу од 2.221.569 КМ, укупни расходи у износу од 2.038.435 КМ и добитак текућег периода у износу од 183.134 КМ. Добитак је више исказан за мање обрачунате трошкове амортизације у износу од 43.353 КМ (образложено под тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс стања

6.2.1. Актива

Пословна актива исказана је у бруто износу од 25.092.279 КМ, исправке вриједности 1.394.810 КМ и нето вриједности 23.697.469 КМ, колико износи и укупна актива. Пословна актива односи се на стална и текућа средства.

6.2.1.1. Нематеријална средства

Нематеријална средства исказана су у износу од 87.473 КМ бруто вриједности и 84.473 КМ исправке вриједности и 3.000 КМ нето вриједности. Нето вриједност се односи на улагања у развој (3.000 КМ), тј. пројекат изградње противградне станице, остали дио се односи на амортизована нематеријална средства.

6.2.1.2. Некретнине и опрема

Бруто вриједност некретнина и опреме исказана је у износу од 22.852.619 КМ, исправке вриједности 1.310.337 КМ и нето вриједности у износу од 21.542.282 КМ. Односи се на земљиште, грађевинске објекте, опрему и стална средства у припреми.

Земљиште је исказано у износу од 20.456 КМ. Обухвата локације у катастарској општини Градишка-Јазовац површине 7.400 m² у вриједности 15.398 КМ и земљиште у катастарској општини Нова Топола 4.812 m² у вриједности од 5.057 КМ.

Грађевински објекти исказани су у износу од 504.777 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 153.002 КМ и нето вриједности у износу од 351.775 КМ.

Отпис и искњижавање набавне вриједности грађевинских објеката и припадајуће исправке вриједности (7.100 КМ) вршен је путем сторна, што није у складу са књиговодственим правилима евидентирања пословних промјена.

Извршени обрачун амортизације грађевинских објеката за 2016. годину у износу од 7.118 КМ није евидентиран у складу са чланом 4. став (14) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, те је мање исказана позиција исправке вриједности грађевинских објеката за наведени износ обрачунате амортизације.

Опрема је исказана у бруто износу од 1.407.740 КМ, исправке вриједности 1.157.335 КМ и нето вриједности од 250.405 КМ. У току године извршене су набавке опреме у износу од 14.748 КМ, а односе се на набавку рачунара (7.375 КМ), клима уређаја (4.965 КМ), а остало се односи највећим дијелом на канцеларијски намјештај. Извршен је расход и искњижавање опреме и инвентара који нису у функцији, бруто вриједности од 7.100 КМ и исправке вриједности од 1.885 КМ.

Отпис и искњижавање набавне вриједности опреме и припадајуће исправке вриједности (3.988 КМ) вршено је, путем сторна, што није у складу са рачуноводственим правилима евидентирања пословних промјена.

Извршени обрачун годишње амортизације опреме за 2016. годину, у износу од 49.205 КМ, није евидентиран у складу са чланом 4. став (14) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, те је мање исказана позиција исправке вриједности опреме за наведени износ обрачунате амортизације.

Друштво је из разлога софтверске природе обрачунало мањи износ амортизације опреме за 2016. годину у износу од 43.353 КМ, те на тај начин прецијенило садашњу вриједност опреме, а потцијенило трошкове амортизације за наведени износ. У току 2017. године Друштво је на препоруку екстерне ревизије исправило напријед наведену грешку у пословеним евиденцијама.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се:

- **евидентирање пословних промјена везаних за обрачун амортизације врши у складу рачуноводственим правилима;**
- **евидентирање обрачунате годишње амортизације грађевинских објеката и опреме врши у складу са чланом 4. став (14) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.**

Некретнине и опрема у припреми исказана је у износу од 19.949.106 КМ. Чине их земљиште у припреми (5.450 КМ) и некретнине и опрема у припреми (19.943.656 КМ). Највећи дио средстава (19.909.854 КМ) односи се на опрему у припреми по

основу Пројекта „Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“, за који је на основу Елабората „Успостављање техничко метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“ почетком 2012. године, Друштво расписало међународни тендер под називом „Пројектовање и изградња техничко-метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“. Дана 06.11.2013. г. закључен је Уговор о реализацији наведеног пројекта са предузећем Kaldera Comrau д.о.о. Лакташи, у вриједности од 24.167.381 КМ (са ПДВ-ом). Наведени пројекат чини шест цјелина и то: 1. Центар за прикупљање, асимилацију и дистрибуцију података (1.724.346 КМ); 2. Метеоролошки радарски системи (5.287.997 КМ); 3. Регионални противградни центри (1.126.265 КМ); 4. Мрежа аутоматских противградних станица (12.145.863 КМ); 5. Мрежа аутоматских метеоролошких станица (1.860.604 КМ); 6. Информационо телекомуникационе мреже/Пренос података (2.022.305 КМ).

Са 31.12.2016. г. средства за финансирање наведеног пројекта обезбијеђена су путем четири кредитна задужења, у укупном износу од 20.000.000 КМ, код двије домаће банке (образложено под тачком 6.2.2.2). Наведене кредите сервисира, из средстава буџета, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. Дана 26.06.2017. г. новим кредитним задужењем код Нове банке а. д. Бања Лука обезбијеђен је и преостали дио средстава за довршетак напријед наведеног пројекта (5.182.473 КМ).

На основу презентоване документације од стране Друштва на дан 20.09.2017. г. степен реализације уговора у финансијским показатељима је 18.668.824 КМ или извршење од 77%. Износ од 1.609.944 КМ, исказан на наведеној позицији, односи се на камате које се капитализују, провизије, таксе и друге уплате које омогућавају несметану реализацију пројекта и чине дио набавне вриједности опреме. Завршетак уговорених радова предвиђен је најкасније до 31.10.2018. г.

Аванс за опрему у припреми исказан је у износу од 969.540 КМ и односи се на дио авансних средстава уплаћених по уговору склопљеним са Kaldera comrau д.о.о. Лакташи и везаних за Пројект „Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“.

6.2.1.3. Дугорочни финансијски пласмани

Учешће у капиталу других правних лица исказано је у износу од 37.535 КМ. Односи се на учешће Друштва у основном капиталу ПД „Семберија“ а. д. Бијељина, стечено по основу рјешења Министарства финансија Републике Српске од 02.09.2014. године о претварању пореског дуга у власнички удио у основном капиталу од 0,65%.

6.2.1.4. Залихе

Залихе су исказане у износу од 939.343 КМ. Чине их материјал за израду учинака у складишту (936.332 КМ), тј. противградне ракете и дати аванси за залихе и услуге (2.905 КМ).

Евидентирање датих аванса за залихе и услуге (2.905 КМ) на позицији дати аванси за залихе и услуге повезаним правним лицима, није у складу са чланом 13. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и исте је требало исказати на позицији дати аванси за залихе и услуге осталим лицима.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се евидентирање аванса за залихе и услуге врши у складу са Правилника о контном оквиру и садржини

рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.2.1.5. Краткорочна потраживања и готовина

Краткорочна потраживања и готовина исказани су у бруто износу од 1.175.403 КМ. Чине их краткорочна потраживања (225.902 КМ) и готовина (948.918 КМ).

Годишњим пописом на дан 31.12.2016. г. није извршен попис потраживања, што није у складу са чланом 1. став (1) тачка 1. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Краткорочна потраживања чине потраживања од купаца у земљи (149.430 КМ) и друга краткорочних потраживања (76.472 КМ).

Потраживања од купаца у земљи односе се на потраживања по основу уговорених послова противградне заштите од купаца из Републике Српске (130.079 КМ), тј. од општина и то: Брод (2.000 КМ), Пелагићево (3.000 КМ), Град Бијељина (41.156 КМ), Зворник (10.000 КМ), Шамац (9.000 КМ), Србац (16.000 КМ), Доњи Жабар (3.000 КМ), Лопаре (28.000 КМ), Град Добој (8.000 КМ) и Угљевик (9.000 КМ).

Евидентирање сумњивих и спорних потраживања од општине Лопаре (3.000 КМ) није вршено у складу са чланом 14. став (7) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и иста је требало евидентирати на позицији сумњива и спорна потраживања и позицији исправка вриједности потраживања.

Потраживања од купаца из Федерације БиХ у износ од 19.351 КМ односи се на потраживања по основу пружених и фактурисаних услуга за послове противградне заштите у 2016. години од Општине Градачац.

Потраживања од државних органа и организација у износу од 76.472 КМ односе се на погрешно уплаћене јавне приходе накнада за противградну заштиту по достављеном Записнику о обрачуна и поравнању више уплаћених јавних прихода унесених у апликацију Пореске управе, а у складу са чланом 6. став (2) тачка а) Правилника о начину поврата и прекњижавања више или погрешно уплаћених јавних прихода („Службени гласник Републике Српске“ број 18/08 и 111/11).

Евидентирање наведених потраживања на рачуну - потраживања од државних органа и организација није у складу са чланом 14. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. Наведена потраживања требало је евидентирати на позицији потраживања од купаца из Републике Српске, јер се ради о погрешно уплаћеним накнадама за противградну заштиту. Због напријед наведеног потраживања од купаца из Републике Српске мање су исказана за износ од 76.472 КМ, а за исти износ више су исказана потраживања од државних органа и организација.

Друштво није вршило процјену наплативости потраживања у складу са параграфима 58 и 59 МРС 39 – Финансијски инструменти признавање и одмјеравање и чланом 22. Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама Друштва.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се:

- **евидентирање потраживања врши у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;**
- **изврши попис, процјена наплативости и евидентирање потраживања у складу са усвојеним рачуноводственим политикама;**

- у Напоменама уз финансијске извјештаје изврши објелодањивање неусаглашених салда потраживања.

Готовина је исказана у износу од 948.918 КМ. Највећим дијелом односи се на новчана средства на жиро рачунима код двије банке (194.126 КМ) и остала новчана средства на посебном рачуну, која се односе на новчана средства (753.453 КМ) намијењена за финансирање Пројекта „Успостављање техничко метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“. Готовина у главној благајни исказана је у износу од 955 КМ.

6.2.2. Пасива

6.2.2.1. Капитал

Капитал је исказан у укупном износу 1.487.438 КМ. Чини га акцијски капитал, нераспоређени добитак и губитак до висине капитала.

Акцијски капитал исказан је у укупном износу 1.323.844 КМ и подијељен је на 1.323.844 обичних (редовних) акција номиналне вриједности 1 КМ по акцији.

Нераспоређени добитак исказан је у износу од 273.790 КМ и односи се на добитак из ранијих година (90.654 КМ) и добитак текуће године (183.136 КМ).

Губитак до висине капитала исказан је у износу од 110.196 КМ и у пуном износу чини га губитак ранијих година.

ЈП „Противградна превентива Републике Српске“ а. д. Градишка није одлучивало о распореду добити за 2016. годину, како је прописано чланом 36. Закона о јавним предузећима.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се о распореду добити одлучује у складу са одредбама Закона о јавним предузећима.

6.2.2.2. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 16.379.969 КМ. Односе се на дугорочне обавезе у износу од 16.357.696 КМ и краткорочне обавезе у износу од 5.830.335 КМ.

Годишњим пописом на дан 31.12.2016. г. није извршен попис обавеза, што није у складу са чланом 1. став 1. тачка 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Дугорочне обавезе чине обавезе по дугорочним кредитима у земљи у износу (16.356.696 КМ) и дугорочне обавезе по финансијском лизингу (23.000 КМ).

Дугорочни кредити у земљу односе се на четири кредитна задужења, код двије банке и то Инвестициона-развојне банка Републике Српске и Нове банке а. д. Бања Лука. Наведена кредитна средства намијењена су за финансирање Пројекта „Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“.

Друштво је на основу Одлука Владе Републике Српске, дана 16.04.2014 и 27.07.2015. године, закључило два Уговора о зајму за пољопривреду са Инвестиционо-развојном банком Републике Српске - Фонд за развој и запошљавање и Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, као супотписником уговора, на износ од по 5.000.000 КМ и роком отплате од 120 мјесеци по сваком Уговору о зајму. Стање на дан 31.12.2016. г. исказано је по првом кредиту у износу од 3.510.843 КМ, а по другом кредиту у износу од 4.441.786 КМ.

Увидом у изводе отворених ставки на дан 31.12.2016. г. утврђено је да стања на рачунима напријед наведених кредита нису усаглашена, а разлог неслагања је у начину евидентирања затезне камате, коју Инвестиционо-развојном банка

зарачунава за кашњења при измиривању обавеза, на начин да све уплате Друштва на име редовних рата кредита раскњижава прво за обрачунате законске затезне камате, па тек онда за доспјеле рате кредита.

Такође, Друштво је на основу Одлука Владе Републике Српске, дана 23.07.2014 и 26.02.2016. године, закључило два Уговора о дугорочном кредиту са Новом банком а. д. Бања Лука, те Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске као супотписником уговора, на износ од по 5.000.000 КМ и роком отплате од 120 мјесеци по сваком Уговору о кредиту. Стање на дан 31.12.2016. г. исказано је по првом кредиту у износу од 3.697.100 КМ, а по другом кредиту у износу од 4.706.967 КМ.

У Напоменама уз финансијске извјештаје нису објелодањене информације које се односе на кредите, што није у складу са параграфом 112 тачка (б) МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја и параграфима 18 и 39 МСФИ 7 – Финансијски инструменти: објелодањивања.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се:

- **изврши усаглашавање стања обавеза са Инвестиционом-развојном банком Републике Српске, по основу главнице, камате и затезне камате по сваком кредиту;**
- **у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све релевантне информације у складу са параграфима 18 и 39 МСФИ 7-Финансијски инструменти и параграфом 112 тачка (б) МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја**

Дугорочне обавезе по финансијском лизингу (23.000 КМ) односе на обавезе по финансијском лизингу у земљи према VB leasing d.o.o. Сарајево по уговору од 20.01.2015. г. за набавку теретног возила.

Приликом почетног признавања обавеза по лизингу Друштво је евидентирало обавезе у висини главнице плус укупан износ камате коју ће корисник кредита платити до краја трајања овог лизинга (69.172 КМ), што није у складу са параграфима 20 и 25 МРС 17 – Лизинг. Такође, није вршен пренос дијела дугорочних обавеза по финансијском лизингу, који доспијева за наплату до годину дана, на краткорочне финансијске обавезе, што није у складу чланом 30. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Друштво у Напоменама уз финансијске извјештаје није извршило објелодањивања везано за финансијски лизинг, што није у складу са параграфима 31 и 32 МРС 17 – Лизинг.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се почетно признавање, накнадно одмјеравање финансијског лизинга и објелодањивање у Напоменама врши у складу са МРС 17 – Лизинг.

Краткорочне обавезе чине краткорочне финансијске обавезе у износу од 1.734.489 КМ, обавезе из пословања у износу од 69.896 КМ, друге обавезе у износу од 83.740 КМ, обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине у износу од 14.578 КМ и разграничени приходи и донације у износу од 3.927.632 КМ.

Краткорочне финансијске обавезе чине краткорочни кредити у земљи (1.722.510 КМ) и дио дугорочних обавеза по финансијском лизингу које доспијевају за плаћање до једне године (11.977 КМ).

Краткорочни кредити у земљи односе се на краткорочни револвинг кредит (9.500 КМ) и дио дугорочних кредита који доспијева за плаћање до једне године (1.713.010 КМ). Друштво је на позицији краткорочних кредита у земљи евидентирало дио дугорочних кредита који доспијева за плаћање до једне године у износу од 1.713.010 КМ, што није у складу са чланом 30. Правилника о контном

оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, чиме су краткорочни кредити у земљи више исказани за износ од 1.713.010 КМ, а дио дугорочних кредита који доспијева за плаћање до једне године мање за исти износ.

Обавезе из пословања исказане су у износу од 69.896 КМ. Чине их обавезе за примљени аванс (45.000 КМ), обавезе добављачима у земљи (9.601 КМ) и обавезе према добављачима у иностранству (15.295 КМ). Примљени аванс односи се у пуном износу на средства уплаћена од стране Општине Сребреница по основу потписаног уговора од 07.12.2016. године, између Друштва и Општине Сребреница за извршење послова увођења противградне заштите на територији Општине. Обавеза у износу од 15.295 КМ, односи се на обавезу према добављачу из иностранства - Ватростална а. д. Подгорица Црна Гора и иста није на дан 31.12.2016. г. усаглашена, што није у складу са чланом 18. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15).

Друге обавезе исказане су у износу од 83.740 КМ. Највећим дијелом чине их погрешно уплаћени јавни приходи пореских обвезника за противградну заштиту, а односе се на обавезе према Ватрогасном савезу Републике Српске (16.591 КМ), Граду Бања Лука (14.881 КМ) и Граду Бијељини (6.185 КМ) и обавезе према физичким лицима за накнаде по уговору о ангажовању лица у одбрани од елементарне непогоде из више општина и градова (34.550 КМ).

Обавезе за остале порезе, доприносе и остале дажбине исказане су у износу од 14.578 КМ. Чине их највећим дијелом доприноси за ПИО и здравствено осигурање по основу повремених и привремених из 2009 и 2010. г. за које је Друштво добило од Министарства финансија Републике Српске одобрење за одгођено плаћање пореских обавеза у 41 мјесечни ануитет (10.989 КМ) и обавезе за порезе и доприносе према физичким лицима за накнаде по уговору о ангажовању лица у одбрани од елементарне непогоде, из више општина и градова (2.799 КМ).

Пасивна временска разграничења и резервисања исказана су у износу од 3.927.632 КМ. Односе се на примљене донације (3.697.731 КМ), тј. средства одобрена у оквиру годишњег буџета Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, која служе за враћање кредита намијењених за финансирање Пројеката „Успостављање техничког метеоролошког сервиса и модернизације система противградне заштите Републике Српске“.

Евидентирање донираних средства у износу од 3.692.281 КМ на напријед наведеној позицији, није у складу са чланом 28. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике. По наведеном основу су пасивна временска разграничења (разграничени приходи и примљене донације) више исказана, а разграничени приходи и примљене донације мање за наведени износ.

Краткорочна резервисања (229.9000 КМ) се односе на резервисања за судске спорове. Друштво није у складу са параграфом 84. МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, објелоданило у Напоменама уз финансијске извјештаје информације везане за краткорочна резервисања.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се:

- ***почетно признавање, накнадно одмјеравање финансијског лизинга и објелодањивање у Напоменама врши у складу са МРС 17 – Лизинг;***
- ***евидентирање лизинга и дијела дугорочних кредита који доспијева за плаћање до једне године врши у складу са чланом 30. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;***

- **евидентирање примљених донираних средстава врши у складу са чланом 28. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;**
- **објелодањивања везана за резервисања врше у складу са захтјевима МРС 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина.**

6.2.3. Ванбилансна евиденција

У ванбилансној евиденцији Друштво није евидентирало неискоришћени одобрени кредит у износу од 150.500 КМ и примљене и дате инструменте обезбјеђења (гаранције банке и мјенице), што није у складу са чланом 62. и 63. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се евидентирање примљених и датих инструмента обезбјеђења у ванбилансној евиденцији врши у складу са члановима 62 и 63 Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Временска неограниченост пословања

Друштво није, у складу са параграфима 25 и 26 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, извршило процјену способности Друштва да настави да послује у неограниченом трајању, у смислу сталности пословања.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се процјена способности Друштва да настави да послује у неограниченом трајању врши у складу са параграфима 25 и 26 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

6.4. Биланс новчаних токова

Исказани су укупни новчани приливи у износу од 6.718.076 КМ, одливи у износу од 5.890.723 КМ и позитивна разлика прилива и одлива током године у износу од 827.353 КМ.

Нето одлив готовине из пословне активности исказан је у износу од 3.106.736 КМ. Приливи готовине из пословних активности исказани су у износу од 794.434 КМ, а одливи готовине исказани су у износу од 3.901.170 КМ.

Нето прилив готовине из активности инвестирања исказан је у износу од 295 КМ. Приливи готовине из активности инвестирања исказани су у износу од 295 КМ, а одливи готовине исказани су у износу од 0 КМ.

Нето прилив готовине из активности финансирања исказан је у износу од 3.933.794 КМ. Приливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 5.923.347 КМ, а одливи готовине исказани су у износу од 1.989.553 КМ.

Готовина на почетку обрачунског периода исказана је у износу од 121.565 КМ, а готовина на крају обрачунског периода исказана је у износу од 948.918 КМ.

У Билансу новчаних токова, приливи готовине из пословних активности су потцијењени за износ од најмање 1.864.591 КМ, а одливи готовине из пословних активности прецијењени за износ од најмање 2.287.212 КМ.

Одливи готовине из активности инвестирања потцијењени су за износ од најмање 2.361.212 КМ, због неправилно евидентираних одлива из активности инвестирања, тј. одлива новчаних средстава за финансирање Пројекта „Успостављање техничког

метеоролошког сервиса и модернизација система противградне заштите Републике Српске“.

На основу напријед наведеног утврдили смо да Биланс новчаних токова није сачињен у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 63/16) и не пружа тачне информације о приливима, одливима и исказаном нето приливу готовине у периоду од 01.01 до 31.12.2016. г..

Препоручујемо директору да обезбиједи да се Билансу новчаних токова сачињава у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.5. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз годишње финансијске извјештаје Друштва сачињене су Напомене уз финансијске извјештаје, које не пружају на потпун и систематичан начин и у складу са захтјевима параграфа 112 МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја и захтјева осталих Међународних стандарда финансијског извјештавања, додатне информације везане за презентоване позиције Биланса стања, Биланса успјеха, Биланса токова готовине и Извјештаја о промјенама на капиталу. У Напоменама нису објављене информације везане за кредите, лизинг, неусаглашена стања потраживања и обавеза, информације везане за новчане токове, промјене на капиталу и друго.

Препоручујемо директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје изврши објелодањивање свих релевантних информација у складу са захтјевима Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Ненад Дмитровић с.р.

Горан Ћетојевић с.р.